

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

«ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ: ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ»

**ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ**

ΒΟΛΟΣ, 2022

Πρακτική Άσκηση

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/ήτριες του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Επιστήμες της Αγωγής: Ειδική Αγωγή» του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής (Π.Τ.Ε.Α.) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας καλούνται στο τελευταίο (Δ') εξάμηνο των σπουδών τους να πραγματοποιήσουν Πρακτική Άσκηση (ΠΑ) η οποία έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα. Σκοπός της Π.Α. είναι η σύνδεση των θεωρητικών γνώσεων που έλαβαν οι φοιτητές/ήτριες στη διάρκεια των μεταπτυχιακών τους σπουδών από το σύνολο των μαθημάτων όλων των εξαμήνων με την εφαρμοσμένη εκπαιδευτική πρακτική και την καθημερινότητα των δομών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Βασικοί στόχοι της Π.Α. είναι:

- Η γνωριμία με το χώρο και τους παράγοντες που απαρτίζουν το πλαίσιο Π.Α. (οργανόγραμμα πλαισίου).
- Η επαφή με μαθητές/ήτριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία (ΕΕΑ/Α) που παρουσιάζουν διάφορες και διαφορετικής έντασης, δυσκολίες και προβλήματα μάθησης.
- Η συμμετοχή και εμπλοκή στην καθημερινή λειτουργία του πλαισίου μαθητεύοντας δίπλα στον/στην εκπαιδευτικό ειδικής αγωγής ή/και το Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ).
- Η αξιολόγηση και η συλλογή πληροφοριών και δεδομένων που είναι απαραίτητα για τη λήψη σημαντικών εκπαιδευτικών αποφάσεων ή/και τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών παρεμβάσεων για την υποστήριξη των μαθητών/τριών με ΕΕΑ/Α.
- Ο σχεδιασμός παρεμβάσεων και η υλοποίηση των παρεμβάσεων αυτών, η αξιολόγηση και ο αναστοχασμός επί αυτών.
- Η τήρηση ημερολογίου και η αποτύπωση όλης της Π.Α. στην τελική εργασία.

Νομοθεσία για την Πρακτική Άσκηση

Η Π.Α. υλοποιείται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και προσαρμόζεται και επικαιροποιείται με βάση τη νομοθεσία και τη συνεχή ανατροφοδότηση που λαμβάνει από τις δομές, τους φοιτητές και τις φοιτήτριες και τους διδάσκοντες και επόπτες. Συγκεκριμένα, η Π.Α. υλοποιείται με βάση τον Ν 4823/2021, άρθρο 11, παρ. 10 και άρθρο 88, παρ. 2. Επιπλέον, λαμβάνεται υπόψη η σχετική εγκύκλιος για τα κριτήρια συνάφειας μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών με τα αντικείμενα της

Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Ε.Α.Ε.) (Υπουργική Απόφαση 52425/Ζ1/05-04-2019, 54929/Ζ1/08-04-2019 και η τροποποίηση 1200/Ζ1/08-01-2022). Η Π.Α. διέπεται, επίσης, από τους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας της επιστήμης και όλοι/ες οι συμμετέχοντες/ουσες δεσμεύονται από τους κανόνες εμπιστευτικότητας και προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων.

Δομή της Πρακτικής Άσκησης

Οι φοιτητές/ήτριες του Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της Αγωγής: Ειδική Αγωγή» κατά το εαρινό εξάμηνο του 2^{ου} έτους φοίτησής τους (Δ' εξάμηνο σπουδών) καλούνται να πραγματοποιήσουν την πρακτική άσκηση (ΠΑ).

Τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ. (Νόμος 4957/21-7-2022, άρθρο 69) εισηγούνται στη Συνέλευση του Τμήματος για τον ορισμό των κάτωθι:

- Υπεύθυνο/η Πρακτικής Άσκησης

Ο Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης, ο οποίος προέρχεται από τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) ή Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) ή Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) ή Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος, και έχει ως αντικείμενο τη γενική εποπτεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας της πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών, τον συντονισμό των Εποπτών Πρακτικής Άσκησης και των φορέων υποδοχής.

- Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης

Η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης, η οποία αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.ΔΙ.Π. ή Ε.Ε.Π. ή Ε.Τ.Ε.Π. του Τμήματος, στην οποία προΐσταται ο Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης, με αντικείμενο την αξιολόγηση των αιτήσεων των φοιτητών που επιθυμούν να διεξάγουν πρακτική άσκηση, εάν αυτή δεν είναι υποχρεωτική, τον συντονισμό των δραστηριοτήτων που αφορούν στην πρακτική άσκηση φοιτητών, την επίλυση προβλημάτων, τον ορισμό Επόπτη ανά πρακτικά ασκούμενο φοιτητή,

τη σύνταξη και υποβολή ετήσιας έκθεσης για την υλοποίηση και αξιολόγηση του προγράμματος πρακτικής άσκησης προς τη Συνέλευση του Τμήματος, καθώς και την υποβολή εισηγήσεων για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών σε ό,τι αφορά τα θέματα πρακτικής άσκησης.

- Επόπτες/όπτριες Πρακτικής Άσκησης

Ο Επόπτης είναι αρμόδιος για την καθοδήγηση και υποστήριξη των φοιτητών καθ' όλη τη διαδικασία της πρακτικής άσκησης σε φορείς υποδοχής, την επικοινωνία με τους φορείς υποδοχής για την επίτευξη των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων και την ενημέρωση του Υπευθύνου και της Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης. Ως επόπτες είναι δυνατόν να οριστούν διδάσκοντες του προγράμματος σπουδών.

Πιστωτικές Μονάδες ECTS και Πρακτική Άσκηση

Η Π.Α. δύναται να έχει τις ακόλουθες δύο μορφές:

- α) η Π.Α. που αντιστοιχεί σε 30 πιστωτικές μονάδες ECTS για φοιτητές/ήτριες που κατά το Δ' εξάμηνο των σπουδών τους πραγματοποιούν ΠΑ,
- β) η Π.Α. που αντιστοιχεί σε 20 πιστωτικές μονάδες ECTS για φοιτητές/ήτριες που κατά το Δ' εξάμηνο των σπουδών τους πραγματοποιούν Π.Α. και παράλληλα εκπονούν Διπλωματική Εργασία η οποία έχει προαιρετικό χαρακτήρα.

Δομές της Πρακτικής Άσκησης

Οι δομές που ορίζονται από τις διατάξεις της εγκυκλίου περί συνάφειας (Υπουργική Απόφαση 52425/Ζ1/05-04-2019, 54929/Ζ1/08-04-2019 και η τροποποίηση 1200/Ζ1/08-01-2022) είναι οι σχολικές δομές, όπου υλοποιούνται προγράμματα ειδικής αγωγής και ενταξιακής εκπαίδευσης και οι διαγνωστικοί φορείς που ανήκουν στο Υπουργείο Παιδείας.

Η Π.Α. δε μπορεί να ταυτίζεται με την εργασία του/της φοιτητή/φοιτήτριας, ακόμα κι αν αυτή σχετίζεται με την ειδική αγωγή και εκπαίδευση. Η επιλογή της δομής σχετίζεται με την Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση (ΠΕ) στην οποία ανήκει ο/η φοιτητής/φοιτήτρια με βάση το πρώτο του/της πτυχίο, π.χ. οι ανήκοντες/ουσες στο ΠΕ60 θα πρέπει να κάνουν Π.Α. σε Δομές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα σε Νηπιαγωγεία, οι ανήκοντες/ουσες στο ΠΕ02 θα πρέπει να κάνουν Π.Α. σε δομές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Γυμνάσια, Λύκεια) κλπ.

Γενικοί Άξονες της Πρακτικής Άσκησης

Η Π.Α. στηρίζεται σε τέσσερις (4) άξονες:

- α) Την παρακολούθηση των (δια ζώσης, πρόσωπο με πρόσωπο) μαθημάτων σε χώρους του Πανεπιστημίου,
- β) Την εκπόνηση της αρχικής εργασίας (πριν από την είσοδο του/της φοιτητή/ήτριας στις εκάστοτε Δομές),
- γ) Την καθημερινή παρουσία σε σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής (τμήματα ένταξης, ειδικά σχολεία) και ΚΕΔΑΣΥ συνολικής διάρκειας 300 ωρών,
- δ) Την εκπόνηση, παράδοση και παρουσίαση τελικής εργασίας.

Γενικοί Κανόνες κατά τη διάρκεια εκπόνησης της Πρακτικής Άσκησης

- Το εκπαιδευτικό πλαίσιο το οποίο υποδέχεται το/τη φοιτητή/ήτρια ακολουθεί συγκεκριμένο πρόγραμμα το οποίο οφείλει κάθε φοιτητής/ήτρια που φιλοξενείται σε αυτό να σέβεται και να τηρεί. Απουσίες μπορούν να γίνουν δεκτές μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και όταν ο/η φοιτητής/ήτρια είναι αναγκαίο να απουσιάσει. Στην περίπτωση αυτή ενημερώνει τον/την επόπτη/επόπτρια που έχει οριστεί, καθώς και τον υπεύθυνο επαγγελματία στο πλαίσιο της Π.Α. και ορίζεται αναπλήρωση της ημέρας αυτής στο χρόνο που έχει

προγραμματιστεί η Π.Α.

- Ο/η φοιτητής/ήτρια αποτελεί ενεργό μέλος του πλαισίου που τον/την υποδέχεται και προσαρμόζεται σε κάθε υποχρέωση που προκύπτει από αυτό. Η τήρηση του ωραρίου είναι βασική υποχρέωση, καθώς, επίσης, και κάθε συμπεριφορά που συνάδει προς την ιδιότητα του ειδικού παιδαγωγού, ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού και του προσωπικού του πλαισίου εν γένει.
- Ο/Η κάθε φοιτητής/ήτρια κατά την προσέλευση και αποχώρηση του από το πλαίσιο της Π.Α. παρουσιάζεται στο/στη Διευθυντή/-ρια ή Προϊστάμενο/-η της μονάδας και τον/την ενημερώνει σχετικά. Εναλλακτικά, μπορεί να παρουσιαστεί στον επαγγελματία που έχει οριστεί εντός του πλαισίου ως υπεύθυνος/η για την Π.Α. Για τις παρουσίες, οι επόπτες/όπτριες, καθώς και ο/η Συντονιστής/στρια της Π.Α. θα ενημερώνονται από τον/την υπεύθυνο/η επαγγελματία στο πλαίσιο με δύο τρόπους: (α) ηλεκτρονικά (ημερήσιο ηλεκτρονικό παρουσιολόγιο), και (β) εγγράφως (κατάθεση έντυπου παρουσιολογίου στο τέλος της Π.Α. υπογεγραμμένο από τον/την υπεύθυνο/η επαγγελματία).
- Ο/η φοιτητής/ήτρια φροντίζει να καλλιεργεί σχέσεις εμπιστοσύνης με τους επαγγελματίες ανά πλαίσιο και τους/τις μαθητές/ήτριες, ενώ ταυτόχρονα, συνεργάζεται στενά με την επόπτρια/τον επόπτη που του/της έχει οριστεί είτε δια ζώσης (πρόσωπο με πρόσωπο), είτε ηλεκτρονικά (απομακρυσμένη επικοινωνία) σε συγκεκριμένες ημέρες και ώρες.
- Ο/η φοιτητής/ήτρια χρησιμοποιεί τα εργαλεία, τη βιβλιογραφία και άλλα σχετικά έγγραφα που θα είναι αναρτημένα στο e-class και την ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. και για τα οποία θα ενημερώνεται αναλυτικά από το/τη Συντονιστή/στρια και τους/τις επόπτες/επόπτριες της Π.Α.

Τελική Εργασία

Η τελική εργασία αποτυπώνει την Π.Α. στις δομές. Αποτελείται από ένα αρχείο κειμένου και ένα αρχείο παρουσίασης.

Αρχείο Κειμένου: Ο αριθμός των λέξεων στην εργασία κειμένου είναι 10.000 ($\pm 20\%$). Περιλαμβάνονται, επίσης, παραρτήματα που δεν προσμετρώνται στον αριθμό των λέξεων. Τα επισυναπτόμενα παραρτήματα περιλαμβάνουν όλο το υλικό που παράχθηκε και χρησιμοποιήθηκε στην ΠΑ. Συγκεκριμένα, ολόκληρη η αξιολόγηση πλαισίου του μαθητή ή/και της ομάδας μαθητών, το σύνολο των σχεδίων διδασκαλίας και παρεμβάσεων, οι επιμέρους στρατηγικές, καθώς και το υποστηρικτικό διδακτικό υλικό που παράχθηκε και χρησιμοποιήθηκε στις δραστηριότητες.

Αρχείο Παρουσίασης: Η παρουσίαση είναι διάρκειας 10' και ο αριθμός των διαφανειών είναι 15.

Αξιολόγηση της Πρακτικής Άσκησης

Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών γίνεται με την εκτίμηση της ανταπόκρισής τους στα εξής κριτήρια:

- Την αξιολόγηση της αρχικής εργασίας-προετοιμασίας
(*Βαρύτητα επί της τελικής βαθμολογίας: 20%*)
- Την αδιάλειπτη και συνεπή παρουσία στη δομή της ΠΑ. Τη συνεργασία και ικανοποιητική ανταπόκριση στο πλαίσιο της εποπτείας, που αξιολογείται από τον/την επόπτη/επόπτρια.
(*Βαρύτητα επί της τελικής βαθμολογίας: 10%*)
- Την αξιολόγηση του/της υπεύθυνου/ης επαγγελματία για την Π.Α. στο πλαίσιο για τον/την φοιτητή/ήρια. Πιο συγκεκριμένα, ο/η υπεύθυνος επαγγελματίας ανά δομή, στο τέλος της Π.Α., συμπληρώνει το πρωτόκολλο αξιολόγησης της συμπεριφοράς και της στάσης γενικότερα του/της φοιτητή/ήριας (π.χ. επιστημονική επάρκεια, ικανότητα διαχείρισης σχέσεων, προθυμία, ενδιαφέρον, ικανότητες και αποτελεσματικότητα για την εκπαιδευτική, κοινωνική και ψυχολογική στήριξη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.)
(*Βαρύτητα επί της τελικής βαθμολογίας: 10%*)

- Τα ημερήσια ημερολόγια δραστηριοτήτων και τον αναστοχασμό των φοιτητών/τριών επ' αυτών, τα οποία αποτελούν ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ παράρτημα της τελικής εργασίας.
- Την αξιολόγηση της τελικής γραπτής εργασίας
(Βαρύτητα 60% επί της τελικής βαθμολογίας, που επιμερίζεται σε 50% στην εργασία κειμένου και 10% στην παρουσίαση).

Έτσι η συνολική τελική βαθμολογία που λαμβάνει ο/η φοιτητής/φοιτήτρια στην Π.Α. συναπαρτίζεται από τα εξής:

- Αρχική εργασία: βαρύτητα 20%
- Αξιολόγηση του/της επόπτη/επόπτριας: βαρύτητα 10%
- Αξιολόγηση του/της υπεύθυνου/ης της δομής: βαρύτητα 10%
- Τελική εργασία (κείμενο + παρουσίαση): βαρύτητα 60%

Κριτήρια επιτυχούς ολοκλήρωσης της πρακτικής άσκησης & Κατοχύρωση επιμέρους στοιχείων

I. Ο/Η φοιτητής/ήτρια θεωρείται ότι έχει επιτυχώς ολοκληρώσει την ΠΑ, όταν σωρευτικά (1+2+3) έχει επιτύχει τα εξής:

1. Έχει τουλάχιστον 300 ώρες φυσικής παρουσίας στη δομή ΕΑΕ της επιλογής του/της,
2. Έχει λάβει προβιβάσιμο βαθμό στην αξιολόγηση του/της επόπτη/ επόπτριας και του/της υπεύθυνου/ης της δομής
3. Έχει λάβει προβιβάσιμο βαθμό στην αρχική και τελική γραπτή εργασία.

α) Προϋπόθεση για την υποβολή τελικής γραπτής εργασίας, είναι να έχει ολοκληρωθεί η Π.Α. στις δομές ΕΑΕ και ο/η φοιτητής/φοιτήτρια να έχει λάβει προβιβάσιμο βαθμό στις αξιολογήσεις του/της επόπτη/επόπτριας και του/της υπεύθυνου/ης της Δομής.

β) Στην περίπτωση που η τελική γραπτή εργασία δε λάβει προβιβάσιμο βαθμό, υποβάλλεται εκ νέου στο επόμενο εξάμηνο.

- II. Η ολοκλήρωση των παρουσιών στις δομές ΕΑΕ κατοχυρώνεται αυτοτελώς, και σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/φοιτήτρια αποτύχει να λάβει προβιβάσιμο βαθμό στην αρχική και τελική εργασία, επαναλαμβάνει την ΠΑ, μόνο ως προς τις εργασίες, στο επόμενο εξάμηνο σπουδών.
- III. Στην περίπτωση που ο/η φοιτητής/φοιτήτρια δε συμπληρώσει τις υποχρεωτικές ώρες παρουσίας στις δομές, συνεχίζει την Π.Α. και στο επόμενο εξάμηνο σπουδών και μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού των παρουσιών.